

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMÉGYEI 48-AS FÜGGETLENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hatenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyetli tagok egész évre 8 K, tanítók, köznevelési és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz. egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
B E T E G H P A L
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér so a 1 K. Djjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és klíring 10,189. szám

Van-e köztünk ötven becsületes ember?

Halljátok-e udvarhelyi polgárok? Rólatok van szó?

(—gh) Rettenetes vád. Még gondolatnak is iszonyu dolog, rémes „munka”...

Egy muszkapárti ur (nevét kiméletből ezuttal elhallgatjuk) azt a borzalmas vádat emelte, hogy Székelyudvarhelyt, az ősi székely anyavárosban, a föld kerekességén — aránylag — a legintelligensebb helyen: *ötven megvesztegethetlen becsületes polgár ember nincsen*...

Hallatlanul merész, végtelenül lesújtó vád! Megtorlást követel.

De ne dühöngjete. Kezetek ökölbe ne szoruijon. Haragtól villogó szemetek vérbe ne merüljön. E rettenetes vád hallatára, senkit agyon ne üssetek!...

Méltó felháborodással, de méltó emberekhez illő módon szerezzetek elégtételt.

Erre most kínálkozik a legjobb alkalom. Itt van az országgyűlési képviselő-választás

Semmivel sem bizonyíthatjátok be jobban szüzi tiszta polgári becsületek hóféhérségét, mintha egytől-egyig a függetlenségi jelölt mellett foglaltok állást...

Ez ma különben is minden igaz magyar embernek, minden becsületes székelynek erkölcsi, hazafias és *becsületbeli* kötelessége...

Hadd lássák az osztrák bérencék, a hitvány labancok, hogy feltevésük hazugság, rágalom volt!

Ne feledjétek az amerikai magyar testvérek üzeneteit:

„Amig a lelketed viszed a vásárra, Amig az osztrák pénz becsületed ára, Amig eladó vagy, mint egy igás marha. Hiába vársz egy szebb, vidámabb tavaszra. Szegény magyar népem, osztrák iga rabja; Nem fog reád sütni a szabadság napja, Nem lesz elgyéb, mint Bécs hitvány eselése. Kit ha arcul vágnak, kezét esőkor érte...”

Egy millió magyar üzeni ezeket Amerika szabadságtól telített légköréből. Hallgassatok idegenbe szakadt véreitekre.

Hiszen jól tudjátok, tudnotok kell, hogy Magyarország ma Ausztriának adófizető országa; minden fillérünket, minden katonánkat Ausztria viszi el.

Osztrák kommandótól hangos minden kaszárnya!

Azért van Amerikában milliányi magyar, mert az osztrák uralodik Magyarországon...

Egy pillanatra se feledjétek, hogy annak a milliányi magyarnak azért kellett és hova tovább most is kell még sokaknak hazát cserélnie, mert az osztrák tetarolta áldott mezőink minden

kalaszát, leszakította kerteinknek minden illatos virágát; az osztrák volt az, aki falunk, városaink temételen ablakát beszögezte; az osztrák volt az, aki férjét a feleségtől, szeretőt a szeretőtől, szülőt a gyermekeitől elválasztott, hogy idegenben bolyongva, siratva sirassátok tengeren túlra, óriási messziségbe távozott véreinket, kik soha e hazát el nem hagyták volna, ha innen az osztrák őket ki nem kergeti...

Székely testvérek!

Polgartársak!

Ne legyünk tovább osztrák rabszolgák!...

Küldjünk olyan képviselőket az országgyűlésre, kik feltétlenül a haza függetlensége, önállósága és szabadsága mellett állanak.

Ne hallgassunk többé az osztrák pénzes banditákra, kik csak további leigázásunkra töreksznek, hogy önmaguknak ami hátunkon keresztül jólétet biztosítsanak...

Alig választ el néhány nap attól az időponttól, mikor minden hazáját szerető polgárnak legszentebb alkotmányos jogát gyakorolnia kell.

Vigyázzatok! Ébren legyetek e többé vissza nem vonható, helyre nem igazítható ténykedéseknél!

Történelmi nagy időt élünk. Vér nélkül való háborút viselünk. Arról van szó, hogy a magyar legyen-e az ur e hazában, vagy jövőre is osztrák járom alatt nyögjünk!?

Szolgáljanak intő példaul a hazáért elvérzett, végecsépp vérig harcolt ösök, a 48-as félistenek, kiknek sírjainál évről-évre leborulunk és áldó imádságban mondjuk el szent neveiket, melyeket márvány táblán és hazafias lelkünk legmélyebb szeretetében örök időken át megőrizünk!...

Vigyázzatok! Hitványok, hazááruló Judások ne legyetek! Alkotmányos jogaitokat úgy gyakoroljátok, hogy mindnyájan azok között legyetek, kiknek neveit a „Székely-Udvarhely” hasábjain a választás után közölni fogjuk.

Igen. Itt, a nagyközönség ítélő széke előtt felemelt fővel, nyugodt lelkiismerettel fognak állani azok a becsületes, utódaikra tiszta nevet hagyó hazafias polgárok, kik a mostani önvédelmi harcban szavazatukkal a függetlenségi zászlót támogatják.

... És azok, kiknek neve ezek között feltalálható nem lesz!?

Bizunk, hiszünk székely testvéreinkben, hogy ilyen önmagukról megfélemedezett gyengék nem akadnak...

Fényesen fogjuk igazolni ama muszkapárti ur és az egész világ előtt, hogy Székelyudvarhelyt, a székelység ősi anyavárosában *nemcsak ötven, hanem az összes polgárok becsületes emberek, kiket megvesztegetni, osztrák igába hajtani nem sikerült*...

Vármegyei várontás.

Mióta az alkotmány duló- és törvénytipró Hédervári-korszak vigasztalan napjait éljük, azóta sokat sajnárgatott vármegyénk törvényhatósági közgyűléseinek képe is egészen eltorzult.

Igy az április hóban tartott közgyűlésen a mungó-had már ujongott örömeiben, mert — szégyenünkre — sikerült *leontani* az alkotmány-védelem korszakában itt is föllobbant hazafias lelkesedés akkor megalkotott egy erős *mentsvárát*, amidőn eltörültek azt az akkor örömmel fogadott szabályrendeletet, amely szerint *ex-lexben* havonként kell törvényhatósági közgyűlést tartani.

Hát bizony *ezt* a várat kár volt olyan hamar *leontani* és ha mégis megtörtént, az a mi gyöngeségünk, melyért magunkra vessünk és hintünk hamvat fejünkre, mert régi igazság az, hogy *„amit erőszakkal vesznek el tőlünk, azt még visszaszereshetjük; de amiről önként mondunk le, azt soha!”* az örökre elveszett!

Jól tudjuk, hogy *késő* a bánat és mégis pirulva gondolunk arra, hogy azon a *famosus* törvényhatósági közgyűlésen senki se emelt szót ez ellen a *várontó* merénylet ellen és azért méltán illelheti szemrehányás a törvényhatósági közgyűlés mindenik jelen volt független érzelmű tagját.

És attól félünk, hogy ez az így fog folytatódni mind addig, míg csak a táncoló dervisek lábainál nem lesznek a hajdani szabadság összes czédult omladécai.

Bár jóslatunk ne teljesülhetne; bár ne lenne igazunk!

Most már — ha jól értesülünk — ez a *várontó* határozat jóvá is van hagyva, amely talán csak nyitánya a többinek.

Azért hát *„ébredj nagy álmaidból, ébredj Árpád fia!”*...

Az utóbbi és talán *ex-lexben* utolsó, május 20-iki törvényhatósági közgyűlés se mult el izgalmas jelenetek nélkül.

Ekkor meg U. Z. ur lépett ki a porondra, kinek egyéb iránt a köz-

gyűlési teremben való izetlen lábalkodását eddig is nehezen lehetett eltűrni.

U. Z. ur illőnek és időszerűnek találta, a független vélemény szabad megnyilvánulásával szemben, szabályt rántani és a terrorizálni akarás azon végső határpontjára elment, ahonnan csak egy hajszálnyival választotta el a halálos sötét verembe ugrásig.

Az ő föllépését nem lehet más néven nevezni, mint az indokolatlan és adáz düh fektelen áradozásának!

És bizony nem rajta, hanem B. K. elaptalanul támadott törvényhatósági tag higgadt magatartásán és más kedvező körülményeken mult, hogy a törvényhatósági közgyűlés méltóságát megsértő és megbélyegző közbotrány nem történt.

Amidőn ezt a szomorú tényt leszögezzük, egyben óva figyelmeztetjük azokat, akik nem átalják *alap-talanul vádaskodni* és hosszú közpályán becsülettel működött férfiakat ok nélkül bántani, sőt meggyanúsítani is, hogy legyen már egyszer vége ennek a hálátlanul szomorú szereplési viselkedésnek, nehogy a *várontás testvér várontásá* fajuljon el és nehogy az *üldözött és elfojtott* igazságérzet — végső erőfeszítéssel oda kiáltsa és megkérdje, hogy *„Katalina! meddig élsz még vissza ami türelmünkkel.”*

Am addig is reméljük jót és bizunk abban, hogy a most tombolva dühöngő elemeket *lefogja csöndesíteni és megfogja félkezni s ha kell verni is az Ur! a Magyarok Istene!*

Reméljük, hogy megijul az ióó. Hát *ébredj, küzdj és bízzál* hazánk és nemzetünk!...

Vigyázzatok!

— Az oklándi választókerület választóihoz. —

Igen tisztelt polgartársak! Kedves Székely testvéreim!

Az oklándi kerület 48-as függetlenségi Kossuth-párti jelöltjéről: Dr Ságó Manórol mindenféle valótlanosságokat mondanak. Többek között azt a képtelen hirt terjesztették el rosszakaratu, a zavarosban piszkos horoggal halászni akaró egyének, hogy 9000 koronáért a jelöltségtől Heltai Ferenc mungó-párti javára visszalépett.

Ez merő hazugság! Aljas kortesfogás, mely nyilvánvaló jele a muszkapárt vereségének. Ezzel akarják elvenni kedvét, kitartását a Kossuth-párti híveknek az összetartástól, melynek nagy erejétől félnek a mungók, mint az ördög a tömjéntől, de hiába, mert előbb-utóbb össze-roppantja lelketlen testüket a függetlenségi érzelmeknek s szavazatoknak vas marka.

Oh nem, ezt az aljas rágalmat a Kossuth-párti jelölt visszalépéséről nem lehet elhinni. Ne is adjatok hitelt e hitvány híresztelésnek. Hiszen ő maga mondta, hogy ő a köznek kíván élni, s ha — a mit az Isten meg ne engedjen — meg nem választanak, akkor is, mindig készen áll a mi segítségünkre. Nem dob el magát, mint a rongyos kapcát; nem áll boszut a választóin segítségének megvonásával, a mint tette ezt Dr Heltai Ferenc, a csendőrszuronyokkal és hatósági hatalommal támogatott „nagyur.”

Az sem igaz, hogy azért lépett volna vissza Dr Ság Manó, mert nincs többségre kilátása. Mert igenis van többsége már most is. Hiszen az ellenpárt kortesei maguk elvesztették a fejüket már a nagy Kossuth-párti többség láttára és hallatára. Ők maguk sem hisznek a Heltai győzelmében, de csinálják a tempót, mert meg van rendelve.

Vigyázzatok tehát s fel ne üljete a hitvány híreszteléseknek.

Örvendjétek, mert vesztett csatája van annak, a ki az ellenfél valódi erejét hannis hírekkel akarja gyengíteni.

Vigyázzatok! Ört kell állanunk elveink mellett mind végig s akkor miénk a győzelem, miénk a függetlenség. S ha ez a miénk, úgy miénk az egész világ!

Argus.

— **Muszkapárti kacsák.** Egyik napilapban azt olvassuk, hogy a munkapárt jelöltje Székelyudvarhelyről Oklándra minden községből összegyűlt lovasbandériummal vonult be. E hírből csak annyi igaz, hogy Homoródszentpályig csendőrség volt a kíséret, azontul Oklándig a szászok egyrésze. Ily bandériumból mi nem kérünk. Továbbá, hogy három ezer választó előtt tartotta meg program beszédét, holott az oklándi választókerület választó polgárainak a száma mindössze csak 1800 körül van. Ez az igazság. Így bolondítják a nemzetet minden téren megfizetett ujságakkal. Még az ökör alatt is borjut látnak...

A magyar föld legyen a magyaroké.

II.

Az agrárprogram szerint a birtokpolitikai törvénynek olyannak kell lennie, mint a jó gyógyszernek, melyben minden betegségnek meg van az orvossága, de minden betegnek csak a megfelelő orvosságot adja ki.

Könnyíteni kell a törvénynek a parcellázást ott, ahol az közérdekű, de viszont védje meg a népet a parcellázási uzsora ellen, mellyel már annyi száz és ezer embert tettek tönkre.

Senki se kívánja új hitbizományok létesítését, sőt kívánatos, hogy fokozatosan a létezők is felszabaduljanak. De viszont kívánatos, hogy az egészséges kisbirtok ne aprózódjék fel, hogy az apáról fiúra szállhasson megosztatlanul. Evégből örökösödésről szóló törvényünk módosításra szorul.

Védekeznünk kell a földbirtok tulajdonság szétforgácsolódása ellen, nehogy a magyar föld olyan apró te-

rületekre tagozódjék, melyeken képtelen egy család megélni, csak tengeti életét es tehetetlenségével akaratlanul is apasztja a nemzeti jövedelmet.

Kívánjuk a járadéknyel megvalósítását. Ez a járadékrendszer azt jelenti, hogy erre illetékes pénzintézet megváltja a tulterhelt gazda birtokát, aki bizonyos járadék fizetése ellenében továbbra is azon a birtokon gazdálkodhatik, adósságainak kifizetése után visszamaradó pénzével felszereli a birtokot s jogában áll azt visszavásárolni, a vételár tetszés szerinti időben való törlesztésével. Ez az egyedüli gyakorlati módja annak, hogy az eladósodott birtokos mint bérlő ujult erővel munkához láthasson és visszahódithassa apái földjét.

Helyesen kívánja az agrárprogram különösen a földbérlőtársulatok támogatását. Csak a községek kezén mintegy 14 millió hold kötött birtok van. Teljes erővel segitenünk kell a törekvő földmivészeket és némi vagyont szerzett munkásokat, hogy ezen az óriási területen mint bérlők helyet foglalhassanak s egymással szövetkezve, jóakaratu irányítás és támogatás segítségével önállósághoz és vagyoni jóléthez juthassanak. Bizonyos, hogy a nagybirtok üzemi kihasználásának is legbiztosabb és legjövődelműbb módja az apróbérlés, amellyel, hogy a föld népét megköti s visszatartja a kivándorlástól. Ennek a rendszernek fejlesztése jobbaink figyelmére és lelkesedésére méltó feladat.

Szükséges végül, hogy idegen birtokvásárlók ajánlatával szemben a magyar államnak adjunk elsőbbséget, mert végre is a mi apáink szerezték ezt a földet és a mi fiainknak van ahhoz a legtermészetesebb joguk.

Ezeket az elveket kell felépíteni a gazdaprogram által sürgetett földbirtokpolitikai törvényt. A törvény céltudatos és igazságos alkalmazása érdekében pedig együtt kell dolgoznia a kormánynak a gazdatársadalommal.

Tanító-gyűlés.

Az udvarhelymegyei Tanító-Egylet homoródi járásköre Kányádban, folyó évi május hó 13-án tartotta meg rendes tavaszi gyűlését Györfi István elnöklété alatt.

A gyűlést Hegyi Péter peteki ref. lelkész megható imája előzte meg a templomban. Templomozás után az iskola helyiségben Györfi István elnök egy korszerű beszéddel nyitotta meg a nyűlést, melyben az iskola, egyház és a társadalom iránti tevékenységet fejtegeti, óva a politikától. Megnyitójában meleg szavakkal üdvözli Rhédei János kir. tanfelügyelőt és a nagy számmal megjelenteket.

Hodgyai Géza helybeli tanító az V. és VI. osztályban természetrajzból tanította a „buza, rozs, árpa” gabona nemű növényeket. Tanítása egy pedagógiai, mint didaktikai szempontból kifogástalan volt.

Kitűnően sikerült tanítását élvezettel hallgattuk.

Kriza Sándor és Pataky József kartársaink, Gróf Széchenyiről tartottak aktuális felolvasást. Mindketten igazi magyaros érzelmmel áldoztak a nagy pedagógus emlékének.

Székely Gábor a „Gyermek” c. költemény megható szavalaival gyönyörködtelet.

A tárgysorozat köréből kiemelkedett egy quartett, melyet nagy győgyörűség és élvezet mellett előadtak: Deák M. Kiss M. Derzsi G. és Balázs János kartársaink.

A jelentések és indítványok során Rhédei János kir. tanfelügyelő nagy érdeklődések között jelentette ki, hogy Udvarhelymegyére egy általános, nyomtatott „tananyag beosztási napló” fog készíttetni, ezzel kapcsolatosan természetesen „órarend” is. Tehát már a jövő iskolai évre sem kell a tanítóokra nézve mindenesetre fárasztó munkát elvégezni. Az ára még nem tudható, de remélhetőleg olcsó lesz.

A „Büntető-novella” ismertetése a tárgysorozatról levételet, mert ez a hivatalos közlönyben megjelenik. Gyűlés után az iskola helyiségében közebéd volt.

K

A Kossuth-párt győzelme. Dr Ság Manó megválasztása biztos.

(Saj. tud.) Impozáns fogadtatásban részesítette Székelyderzsen a környékbéli választók gyűlekezete Dr Ság Manó, 48-as függetlenségi Kossuth-párti v. képviselőe hó 21-én, midőn Székelyderzsen a községházán programbeszédét tartotta meg a Kossuth-párt illusztris jelöltje.

A nem megrendelésre felállított diadalkapu csereágas díszével hirdette, hogy megérett a nemzet meggyőződésének zöld vetése, csak szaporán le kell aratni.

Az erkei állomásra érkezett meg Dr Ság Manó, hol 24 pár lovasból álló bandérium fogadta. Elöl a lovasok, utána Dr Ság Manó és kísérelője Irsay József volt képviselő és a Kossuth-párt megyei vezető tagjai jöttek kocsin, utánuk a választóknak beláthatatlan hosszú kocsisora.

A gyűlésen csak a környékbéli négy-öt község vett részt s mégis ezernyi-ezer ember hallgatta a Kossuth Ferenc jeles közkatonaának igaz beszédét. Nekünk úgy tetszett, hogy többen voltak ez önkéntes gyűlekezeten, mint a mungó-párt által e hó 18-án tartott s az egész kerületre kiterjedő tokányos összehívásban, hol jegyző, bíró, községi előljáró adták kénytelen zömét egy erőszakkal összehozott tömegnek.

A falu bejáratánál aztán székely leányok székelyes kendőkkel, zászlóival fogadták a jelöltet s a gyűlés helyéig kísérték.

Oh nem halt még ki; oh nem tudott kihalni, mert nem lehet kiölni a hitvány lelkiismeret cudar erőszakosságával a székely népből a függetlenségre való törekvést. Ezt bizonyította a székelyderzsi program beszéd is.

A gyűlés megnyitása után Dr Ság Manó beszélt a feszült várakozásban levő tömeghez, mely élénk és gyakori éljenzéssel szakitotta meg szeretett jelöltjének szavait.

Az észhez szólott, midőn ecsetelte Ausztriának ellenünk irányuló szemérmetlen támadását, mely ki akarja szipolyozni mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi életünk vérét.

Ezután Irsay, a kedvelt szónok, jeles honatya szólott. Magával ra-

gadta a nép lelkét teljesen s vitte, vitte messze a felvilágosítás tisztító tüzén át. Elmondta, hogy nin.s hatalom, mely az országban levő több százezer választót eltántorítsa függetlenségi elvétől, meggyőződésétől. Nincs, nem lehet az erőszaknak sem olyan piszkos tultengése, mely meg tudja félemlíteni a Kossuth zászlójának követőit. Elmondta azt is, hogy nem kell tartani a munkapárti mumusoktól, az áthelyezésektől, a hamisított alakban megindított fegyelmi eljárással való fenyegetésektől, mert most is van, de még inkább lesz hatalma a Kossuth-pártnak, hogy a jogtalan és becstelen támadástól akkor is megvédje elvbarátait, ha más párti képviselőt választanak.

Ujult erővel, az igazságnak bibliai hatásu erejével oszlott szét teljes rendben a tömeg s a jövő győzelem biztos reményéve várja a választás napját — június 2-ikát...

Kovács Imre lelkész zárta be a gyűlést lélekemelő és buzdító beszédével.

HIREK.

— **Hihetetlen hírek.**

Mondják, hogy a muszkapárt korifeusai a megyei tisztviselőkből lövészazadot nem alkottak — jenÖke parancsnoksága alatt;

mondják, hogy a vármegyei ház nagytermét lövőteremmé alakítva, a gyakorlatok nem folynak;

mondják, hogy centrumot azért ritkán találnak, mert már öregek a legénykék;

mondják, hogy muszkapárti részről polgárságunk erkölcsi javait kótyavetére nem viszik;

mondják, hogy a Halley-üstökös nálunk mutatkozni nem mer; megijedt a főkapitányi idezések híreiről;

mondják, hogy az igazi függetlenségi sajtót a muszkapárt nagyra becsüli;

mondják, hogy a muszkák Oklándon három ezer választót számláltak, holott épen a mungók jóvoltából — a halottakkal együtt sincsenek kétezeren;

mondják, hogy a kereszturi kerület muszkapárti jelöltje feltétlenül biztos bukását nem várja be: lemondott;

mondják, hogy a választók még önjelölése előtt nem mondtak le róla;

mondják, hogy a nemzeti jogtiprók „jogvédő bizottság”-a nem a „Budapest”-ben székel;

mondják, hogy az oláhfalviak baromként nem adták el lex-Danielnek magukat.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszterium Simó Béla székelyudvarhelyi törvényszéki irnokot, eddigi alkalmazása helyén irodatisztnak nevezte ki.

— **Halálozás.** Konrád Gyula nyug. pénzügyi titkár folyó hó 22-én reggel 8 órakor, életének 71-ik, boldog házasságának 19-ik évében, 10 napi szenvedés után csendesen elhunyt Debreczenben. Temetése kedden a róm. kath. egyház szertartása szerint, általános részvét mellett történt meg és hült porait a debreceni Szent Anna utcai temetőben helyezték örök nyugalomra. Az elhunytat neje szül. Takács Mária és gyermekei, valamint sógorai és sógornői:

Takács Győző oklev. gépészmérnök nevével Nyíri Katával és gyermekeikkel ugyszintén, Betegh Pál, lapunk szerkesztője nevével Takács Erzsivel és gyermekeikkel, nemkülönbön számos rokon gyászolja.

— **Ur napját**, az Oltárszentség emlék ünnepét üli ma a katolikus anyaszentegyház. Ez alkalommal a plebánia templomból nagy körmenet megy a négy evangelistát jelképező oltárokhoz.

— **A koalíciós kormány történelme** — mondotta Kossuth Ferenc hétfőn — nem a 48-nak, hanem a *fejlesztéshet* 67-nek a csődjét jelezte; hiszen ma már a felebredt rendszer emberei is azt hirdetik, hogy a nemzet még a 67 keretén belül sem követelheti azoknak a jogoknak az érvényesítését, amelyeknek érvényesítése akadályokba ütközik és küzdelembe kerül. Éppen ezért a nemzet nagy többsége ma is hisz és bizik a negyvennyolcas eszmékben. A jövő a negyvennyolcra, amely nem rombol, de épít.

— **A függetlenségi zászló győzelme** országoszerre biztos alapokon, a választó polgárság hazafias kitartásán, mint rendíthetetlen szírfokon áll. Mindenütt a győzelem, az izzó lelkesedés van előtérben.

— **Református ünnepek.** A székelykeresztúri református egyház községe a hó 28-án (szombaton) d. u. fél hat órakor, a Valter-féle nagyteremben vallásos estélyt, másnap pedig délelőtt fel tíz órakor a ref. templomban torony- és harangszentelő istentiszteletet tart. A vallásos estélyen Dr Kenessey Béla erdélyi ref. püspök szabad előadást tart, Nagy Lajos, Pelczér Vilmos zongorakíséretével fuvolán játszik, Czirmes Bálintné szaval, Derzsy Zoltán énekel, szaval Szilagyi Béla, majd hegedűn játszik Pelczér Vilmos Szepessy Géza zongorakíséretével. A vasárnapi istentiszteleten imát Nagy Károly egyházk. főjegyző, egyházi beszédet és felszentelő imát Dr Kenessey Béla püspök, alkalmi beszédet pedig Nagy Lajos ref. segédlelkész mond. Ezeken kívül az állami tanítóképző intézet ifjúságának dal-kara is szerepel.

— **Virághullás.** Egy fiatal élet semmisült meg. Elsorvasztotta a nehéz kór, mely annyi áldozatot követelt immár az emberiségtől. Bagó Mariska élete tavaszán, 18-ik évében, hosszas szenvedés után hétfőn reggel 4 órakor jobblétre szenderült Székelyudvarhelyt. Temetése tegnap délután 3 órakor általános részvét mellett volt. A gyászmisét pedig holnap reggel 8 órakor a helybeli plebánia templomban mutatják be az egek Urának. Halálát öz. Bagó Gyuláné édes anyja, Gyula, Vilma, Árpád, Margit, Ágnes, Piroška és Berta testvérei, valamint nagyanyja és nagynénjei gyászolják. A szelid lelkű jó gyermek nyugodjék csendesen!

— **Kardpárbaj.** Városunkban kedden, a délelőtti órák alatt a Budapest-szálló színháztermében Dr Kállay Tamás függetlenségi képviselő-jelölt és Dr Sebesi János alispán között kardpárbaj folyt le. Kállay az arcán kapott sebet, míg Sebesi egy oldalvágással szabadult, amelyet a bandázs felfogott. A felek nem békültek ki.

— **Képesítő vizsgálat.** Az 1909/10. évi képesítővizsgálat a székelykeresztúri állami tanítóképző-intézetben folyó évi június hó 20 és következő napjain fog megtartatni, melyen a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium képviselőjében Rhédei János kir. tanfelügyelő fog elnökölni.

— **Postaügynökség Fiafalván.** Különös gondossággal rendezik be a postaügynökséget Fiafalván, hova eddig telefont és távirtdát nem állítottak. Az esetről beszél a következő hirdetemény, melyet itt közlünk: Az ujonnan berendezett fiafalvai postaügynökség működését folyó évi június hó 1-én megkezdí. A postai ügynökség bárhová szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a bel-földre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, vagy Németországba szóló, 1000 K értéket meg nem haladó pénz- és csomagküldemények felvitelével, továbbításával, leadásával és utalvány, nem különben postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postai ügynökségnek csekk és postatakarékpénztári betét és kifizetés csak 1000 K erejéig eszközölhető. A postaügynökség kézbesítési köre Fiafalva és Magyarfelek községekre terjed ki. A postaügynökség ellenőrzés, leszámolás és felügyelet tekintetében a székelykeresztúri posta- távirtdahivatalhoz tartozik és összeköttetését a nevezett posta- távirtdahivattal naponként egyszer közlekedő gyalogküldőnc-járat utján nyeri.

— **Muszkapárti okoskodás.** Köztudomású dolog, hogy a helybeli polgári önképzőkör az általa bérelt régi városháza nagytermét eddig is esetről-esetre albérlébe adta. A jobb-oldali helyiségeket pedig olvasó- és játékteremként, valamint könyvtárnak használta. Így van ez most is. A nagyterem Dr Valentsik Ferenc képviselőjelölt albérléte folytán, pártértekezletek céljaira szolgál és így a kitűzött függetlenségi zászló teljes joggal lengeti ott a szabadság szelölője. Muszkapárti körökben ez nem tetszik. Hiszen ő nekik mi is tetszenék? Azt akarják, hogy a polgári körbe belekössenek és rákényszerítsék a muszkapárti jelvény kitűzésére. Megfenyegették az egyet feloszlataásával is a féltékenyebbeket. Erre azonban jogcímük nincs. Maholnap talán még a levegőt is elzárják — ha engedjük — ezek a tulbuzgóságukban tobzódó Kujon imádók. De uralmuk percei már meg vannak számlálva. Nehány nap múlva leesik az álluk. Visszakerülnek odjukba...

— **Csendháborító kondás.** Több oldalról érkezett hozzánk panasz és magunk is tapasztaljuk, hogy a legelőre járó tehének pásztora hajnali 3-4 óra között naponként iszonyu kürtöléssel hívja, gyűjti össze az állatokat városunk utcáin. Ezt a kellemetlen muzsikát a lakosság legnagyobb része sérelmesnek tartja. Felkérjük tehát a felszólalók nevében rendőrfőkapitány urat, hogy a lakosság álmát, indokolatlanul zavaró kürtölést minél előbb betiltani méltóztatassék. Elvégre talán más módját is lehet találni annak, hogy a legelő marhák pásztorokra rátaláljanak.

— **Kakas tollas csendőrség fogadta** Székely Ferenc igazságügyi grancsár minisztert Marosvásárhelyt. A királyi tábla és törvényszék részéről

senki sem jelent meg nála, a muszkapárti beszélő gépnél. Bukása befejezett „munka”...

— **Ének és zenefelügyelő.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium Hackl N. Lajos zene tanárt az állami elemi iskolai tanító-, tanítónő és óvónőképző intézetek zene és ének oktatásának megfigyelésével megbízta, a kir. tanfelügyelőket pedig felhívta, hogy szóban levő felügyelőt hivatalos eljárásában leghathatósáiban támogassa; — az állami polgári fiú és leányiskoláknál, valamint az állami felsőbb leányiskoláknál az ének tanítás ellenőrzésével; ugyszintén az áll. népiskoláknál az énektanítás ellenőrzésével és irányításával; nemkülönbön az ezen utóbbi iskolákkal kapcsolatos ifjúsági dal-egyletek szervezésével, illetve az ifjúsági egyesületeket vezető tanítók karnagyi kiképzésével és munkásságuknak ellenőrzésével és irányításával ének és zenefelügyelői minőségben.

— **Lövöldöző köztisztviselő.** Következő sorokat vettük: A Ktk. 115. §-a imígyen hangzik; „Ötven forintig terjedhető pénzbírsággal büntendő: 1 aki a hatóság tilalma ellen valamely községben, vagy ennek közvetlen közelében löv. Tehát holt bizonyossággal várjuk, hogy a főkapitány ur „pártatlan igazsága” kérélhethetlen szigorúsággal sujt le a törvényt lábbal tipró „előkelő tisztviselőre.” És itt nem képezhet mentő körülményt, hogy a delinkvens *tökrészes* volt, hiszen a főkapitány ur hírhedt ítéletének megokolásában a legfőbb argumentumot éppen a *részes csöcselékre* való hivatkozás képezte. Még kevésbbé szabad feltételeznünk, hogy a főkapitány ur azért hunyá be a szemét, mert tulajdon öccse felett kell az ítéletet kimondania. Elismerjük, hogy ez kényelmetlen helyzet, de hát az igazság — igazság. Mert arra mérget vehetnénk, hogy ha ez a szerencsétlen fráter ellenzéki voks lett volna, már ebből a lövésből koldulna...

— **Shakiskolai felvétel.** Felvételi értesítés a székelyudvarhelyi m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskolába. Négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg művelt iparosokká nevelni. Rendes tanulóul felvételnek a) akik legalább 2 középiskolai, vagy 6 népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanonciskolát 3 éven jó sikerrel látogatták b) akik 12 éves kort elérték és ép, egészséges, — kifejlett testalkattal bírnak. A felvételi folyamodványhoz csatolandók: a) keresztlevél, b) iskolai bizonyítvány, c) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifjú a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégezi, d) orvosi, újraoltási bizonyítvány. A tanítás teljesen díjmentes. Műhelybiztosíték címén 6 korona az intézet pénztárába fizetendő. Szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók, egész vagy fel ösztöndíjban részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatosan internátus és konviktus áll fenn, amelyben a nem ösztöndíjas tanulók ezidő szerint egy óra 20 koronát fizetnek. A felvételi illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet felügyelő bizottságához címezve, legkésőbb folyó évi augusztus hó 10-ig az igazgatósághoz nyújtandók be. Egyébben

az iskola évi értesítője nyújt tájékoztatást, amelyet az intézet igazgatósága készséggel küld meg kívánatra az érdeklődőknek. Székelyudvarhelyt, 1910. május hóban. Az igazgatóság.

— **A „Vasárnapi Ujság”** május 22-iki száma gazdag és változatos sorozatát közli a képeknek legutóbbi napok aktualitásáról; a bécsi vadászati kiállítás magyar részéről, a király budapesti tartózkodásáról, az angol trónváltásáról, a komárom-érsekújvári új vasut megnyitásáról, az országos ekkiallításról, a budapesti rendőrk új egyenruhájáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Nagy Zoltán verse, Mészáros Gyula török versfordítása, Szemere György regénye, Anthony Hope angolból fordított új regényének kezdete stb. Egyéb közlemények: Nagy Géza cikke a Halley-üstökösnek szerepléséről a magyar történelemben, cikkek az új angol királyné eredetéről, tárcacikkek a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy K, a „Világ-krónika”-val együtt négy K. 80 fill. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára félévre két K, 40 fillér.

— **Uj fényképezési szakkönyv** jelent meg „Modern fényképezés” cím alatt. A szerző Leopold Kornél, ki ezen könyv kiadásával oly praktikus kézikönyvet ad a magyar amatőr köznőség kezébe, mely a modern igények s kívánalmak mindegyikét kielégíti. Iránya könnyű, folyékony, úgy hogy megértése senkinek sem okoz nehézséget. Felkarolja az újabb eljárások között az olajnyomást, ozobromnyomást, ozotipiát, melyek szép színhatásuk s könnyű elkészítési módjuk folytán már is óriási tért hódítottak. A szép és diszes kiállítású könyv ára 1 K 80 f. Megrendelhető a szerzőnél, Leopold Kornél, Budapest, VII. Erzsébet-körút 41., valamint a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt.

97146—910. számhoz.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje 1910-re.

A magyar kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magán vasutakon f. évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest—keleti p. u. udvar—aradi vonalon. Budapest keleti p. udvarról Aradig egy új személyvonat lesz forgalomba helyezve, mely Budapest keleti p. udvarról éjjel 11 óra 25 perckor fog indulni és Aradra reggel 8 óra 7 perckor fog érkezni.

Az új vonat, a közölt menetrendben, már április 30-án lesz forgalomba helyezve.

A budapesti keleti p. udvar—predeali vonalon. A Budapest nyug. p. udvarról jelenleg este 9 óra 10 perckor induló és Predeálra d. u. 3 óra 31 perckor érkező gyorsvonat Budapest nyug. p. udvarról este 9 óra 35 perckor fog indulni és Predeálra d. u. 3 óra 46 perckor fog érkezni.

A kiskapus—nagyszebeni vonalon. A Nagyszeben—Vizakna között az előző évek nyáron közlekedett fürdő vonatok, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba fognak helyezettetni. Budapest, 1910. április hó.

Az igazgatóság.

Ne feledje el

hogy a hirdetések hasznára lesz.
gondos átolvasása
Önök valószínűleg
Aki nálunk hirdet **annak sikere van.**
A hirdetés szövegezésében **szívesen segítünk; kívánatra kliséit is beszerzünk.**
Hirdetőinknél **történet megrendelésénél** „Székely-Udvarhely”-re szíveskedjék hivatkozni!

Uj órás és ékszerüzlet.

Székelyudvarhely és vidéke nagybecsű közönségét ezúton van szerencsés értesíteni, hogy helyben a **Kossuth Lajos-utca 5. szám alatt** (a Solymossy-féle gyógyszertár mellett) a mai kívánalomnak minden tekintetben megfelelő **órák, ékszer és látszerüzletet** nyitottam.

Üzletemben elfogadok mindennemű óra javításokat, továbbá ékszerek és látszerek javítását, dus választékom van mindenféle órákban és ékszerekben, valamint optikai tárgyakban, a melyre a mélyen tisztelt közönség szíves érdeklődését és meggyőződését kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Florenthál Vilmos,
1-6. órás, ékszerész és látszerész.

Vizsgai iráslapok igen csinos magyar diszitással, kettős színnyomással, finom famentes papíron, Betegh Pál könyv- és papírkereskedésében kaphatók.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Magyar Könyvtiteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvtiteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: **Kárpáti Béla és Trautmann Henrik.** Társzerkesztők: **Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó.** Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszter-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

Bélyegzők

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállíthatnak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Ki a Yes-Oui-Si

cimű lapot megrendeli, játszva — minden megerőltetés nélkül és önállóan az **angol és francia** nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ára negyedévre 1—1 kiadásra csak 3 K. Kiadóhivatala Budapest, VI. Andrásy-ut 97. sz. a „Székely-Udvarhely”-re való hivatkozással mutatványszámot szívesen küld bárhova.

Butorokat

Balási Mihály

készbutor-raktárában

szerezhetünk be a legelőnyösebben. Dus választék van: ebéllő-, háló- és szalonberendezések, hajlított butorok, hintaszékek, irodaberendezések, valamint esztrogályos munkák, függönytartók, fogasok, zongoraszékek stb.-ben. Költségvetésekkel díjmentesen szolgál. Kárpitos munkákat, javításokat, szalonberendezéseket, szobadiszitéseket és butoresomagolást jutányosan teljesít. 9—52.

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalettmódel közöl a **BUDAPESTI BAZÁR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „**BUDAPESTI BAZÁR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Unitáriusoknak

igen becses Konfirmációi Emlék a **Demeter Dénes** homoródkarácsonfalvi lelkész által írt, az E. K. T. 280—902. sz. alatt elfogadott és ajánlott gazdag tartalmu, sok képpel megjelent 84 oldalas könyv. Füzve 40 f, kötve 60 fillér. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

TALÁLÓS O O O O O O KÉRDÉS.

Miért apróhirdetés az apróhirdetés?

mert néhány APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

mindenféle állást

kinál vagy keres,

mindenféle terményt

kinál vagy keres,

lakást

kinál vagy keres,

mindenféle butort

kinál vagy keres,

mindenféle ipari cikket

kinál vagy keres,

a legkülönbözőbb

apróbb dolgokat

kinálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el, Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát. **Azért ne tessék habozni** s a mikor csak a legcsekélyeb szükség diktálja:

apróhirdetést

kell feladni a

„**Székely-Udvarhely**”-ben.

Apró a hirdetés,

apró a költség!

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányu diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levélpapírok és boritékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel levélpapírok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színü, nagyságu, súly és minőségü irodai és irod.

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőzőpapírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden súlyban. Hangjegyypapírok. Sorvezetők.

Írkok, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépirási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcaák **Dohány-ésszivartárcák** bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gázsjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, disztollszárok. Ironok, fekete, szines és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Dalgoló-sipok és o. rinák. Monogramok fehérnemű és levélpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomok, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, otyák. Ajtóablák és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beírókönyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárlókönyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), darca és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapcsok stb.